

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.227/2021/12.

A

felperes:

(felperes neve) (felperes lakcíme; tartózkodási helye: (intézet 3. neve) Büntetés-végrehajtási Intézet (intézet 3. címe).)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Szunyog János ügyvéd ((ügyvéd címe).)

Az alperes:

(Intézet 1. neve, alperes) Országos Büntetés-végrehajtási Intézet ((alperes címe).)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

(jogtanácsos neve) kamarai jogtanácsos ((címe))

A per tárgya:

Sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 3.P.20.041/2021/16.

A fellebbezést benyújtó fél:

Felperes, 3.P.20.041/2021/18.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 (tizenöt) nap alatt 20 000 (húszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 68 800 (hatvannyolcezer-nyolcszáz) Ft másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] A felperes 2020. január 21. napjától 2020. július 27. napjáig volt az (Intézet 1. neve, alperes) Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben fogvatartásban. A felperest ebben az időszakban a Belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi szervek által üzemben tartott szolgálati járművekre, azok forgalomba helyezésére, időszakos vizsgálatára vonatkozó különös szabályokról szóló 58/2015. (X. 27.) BM rendelet (továbbiakban: BMr) hatályba lépését megelőzően forgalomba helyezett gépjárművel 2020. január 22. napján, 2020. február 12. napján, 2020. június 24. napján és 2020. július 27. napján szállították mindösszesen 860 km távolságra. A felperes a szállítás közben a menetiránynak oldalt, a jármű padlójához rögzített padon ült, kezei szállítás közben össze voltak bilincselve és a derékövéhez rögzítve. A szállításnál alkalmazott gépjárművek biztonsági övvel nem voltak felszerelve. A szállítás során veszélyhelyzet nem alakult ki, az utasok élete, testi épsége, egészsége nem került veszélybe, a felperes élete, testi épsége, egészsége nem sérült.

[2] A felperes az alperes parancsnokához panaszt és kártérítési igényt terjesztett elő - egyebek között - arra hivatkozással, hogy az alperesnél megvalósult fogvatartása alatt 4 alkalommal olyan gépjárműben szállították, amelyben biztonsági övet nem lehetett használni, ezzel az alperes súlyosan veszélyeztette egy esetleges baleset vagy katasztrófa helyzetben a testi épségét, akár az életét is. Mindösszesen 860 km megtett utat figyelembe véve 1200 Ft/km összeggel számolva jelentett be kártérítési igényt.

[3] Az alperes a 2020. december 4. napján kelt és a felperes részére 2020. december 10. napján kézbesített 30503-12/45-17/2020. számú határozatában a felperes kártérítés iránti kérelmét elutasította. A határozat indokolása - többek között - megállapította, hogy a felperest az (Intézet 1. neve, alperes) fogvatartásának időszakában 4-szer szállították, ebből 3 célszállítás volt – 2 a büntetés-végrehajtás központi kórházába – és 1 esetben pedig körszállítás. A szállítójárművek műszaki alkalmassága a vonatkozó jogszabályoknak megfelelt, emellett a felperes szállításainak megszervezésekor és lebonyolításakor a vonatkozó utasításokat megtartotta, ezért jogellenes és felróható magatartás hiányában sem kártérítés, sem sérelem díj megállapítására nincs jogszabályi lehetőség.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

[4] A felperes keresetében az alperes 30503-12/45-17/2020. számú határozatának megváltoztatását és az alperes 860 000 Ft összegű sérelemdíj megfizetésére kötelezését kérte. Kereseti kérelme jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 2:42. § (2) bekezdésére, 2:43. § a) pontjára és a 2:52. § (1) és (2) bekezdésére hivatkozott. Előadta, az alperes határozatában nem vitatta, hogy négy alkalommal - összesen 860 km-en - szállította olyan járműben, amely biztonsági övvel, vagy kapaszkodóval nem volt ellátva. Keze szállítás közben össze volt bilincselve és a derékövéhez rögzítve, így a menetiránynak oldalt, a jármű padlójához rögzített padon ülve nyilvánvalóan nem tudott olyan testhelyzetet felvenni, úgy kapaszkodni, hogy a gépjármű haladásával szükségszerűen együtt járó erőbehatásoktól (fékezés, kanyarodás) védve legyen. Az alperes a szállítás ezen módjával testi épségét veszélyeztette, egészségét kockáztatta annak ellenére, hogy a biztonságos szállítás egyszerűen, biztonsági öv felszerelésével megoldható volt. Nem vitatta, hogy a járművek

műszaki állapota megfelelt a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek, azonban jogszabály nem zárta ki, hogy a gépjárműveket biztonsági övvel szereljék fel. Nem sérelmezte a mozgáskorlátozó eszköz alkalmazását.

[5] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperes az (Intézet 1. neve, alperes) fogvatartása időszakában összesen négy alkalommal vett részt szállításban, ebből az alperesi büntetés-végrehajtási intézet járművei egy alkalommal szállították Budapestről az (Intézet 1. neve, alperes) Büntetés-végrehajtási Intézetbe, két alkalommal a (intézet 2. neve)i Központi Kórházba szállították el és vissza egészségügyi ellátás céljából, majd végleges - a (intézet 3. neve) Országos Büntetés-végrehajtási Intézetbe történő - átszállítása napján (Intézet 1. neve, alperes)ről Budapestre történő szállítása történt. A szállítójárművek forgalomba helyezése a BMr. hatályba lépését megelőzően történt, ezért a gépjárművek a fogvatartotti ülőhelyek biztonsági övvel történő felszerelése nélkül is részt vehettek a forgalomban 2025. december 31. napjáig. A gépjárművek műszaki állapota a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt. A felperes a 2020. november 20. napján felvett jegyzőkönyvben a szállításaival kapcsolatban előterjesztett kárigénye kapcsán feltett egyik kérdésre azt válaszolta, hogy személyiségi jogai nem sérültek, pszichésen és mentálisan volt zavaró számára, hogy összebilincselve a folyók felett, a hidakon folyt a szállítás. Állította, a felperes szállításai során veszélyhelyzet nem alakult ki, testi épsége sem került veszélybe. A felperesnek a szállításával kapcsolatos kereseti állításai vélelmeken alapulnak, mert az általa hivatkozott veszélyhelyzet ténylegesen nem valósult meg. A be sem következett esetekre alapított igény alaptalan csak úgy, mint ahogy a felperes szubjektív félelemérzete sem képezheti a per tárgyát. Tanúbizonyítási indítványt is előterjesztett, melyet utóbb nem tartott fenn.

Az elsőfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 43 000 Ft perköltséget, valamint megállapította, hogy a le nem rótt 51 600 Ft eljárás i illetéket az állam viseli.

[7] A Ptk. 2:42. § (2) bekezdésére, 2:43. §-ára, 2:252. § (1) és (2) bekezdésére hivatkozva elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a sérelemdíj jogalapjaként megjelölt személyiségi jogsértés, azaz az élet, a testi épség és az egészség megsértése bekövetkezett-e. A tényállásból megállapíthatóan a felperes szállítása során veszélyhelyzet nem alakult ki, a felperes testi épsége, egészsége nem került veszélybe, ezért megállapítható, hogy nem következett be ezek veszélyeztetése sem. Az emberi méltóságból fakadó, az élet, testi épség sérelme nem állapítható meg, ezért sérelemdíj sem követelhető.

[8] Megállapította azt is, hogy az alperes részéről jogellenesség sem állapítható meg. A BM r. 11. §-ából következően 2016. március 18. napját megelőzően forgalomba helyezett kényszerszállító járművek 2025. december 31. napjáig átalakítási engedély nélkül - a 2. melléklet 1. e) és h) pontjában, a 2. pont e) és h) pontjában, 3. a) pontjában előírt feltételek teljesítése nélkül - is részt vehetnek a közúti forgalomban. Ebből következően a felperes szállítását végző járművek biztonsági öv felszerelése nélkül is részt vehettek a forgalomban, ezért az alperes nem valósított meg szerződésen kívüli jogellenes magatartást azzal, hogy a felperest olyan kényszerállító járművel szállította, amely nem volt biztonsági övvel felszerelve. A biztonsági öv felszerelésének hiánya és a gépjárművek ilyen módon közlekedésben való részvétele nem minősül az alperes által megvalósított szerződésen kívüli jogellenes magatartásnak.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[9] Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében a felperes annak megváltoztatásával a keresetének megfelelő másodfokú döntés hozatalát és az alperes perköltségben történő marasztalását kérte a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet (IMr) 3. § (2) a) pontja alapján.

[10] Hivatkozott a 16/2014. (XII.19.) IM. rendelet 55. § (1) és (4) bekezdésére. Hangsúlyozta, az alperes sem a határozatában, sem az elsőfokú eljárásban nem vitatta, hogy négy alkalommal szállította olyan járműben, amely biztonsági övvel, vagy kapaszkodóval nem volt ellátva. Keze szállítás közben össze volt bilincselve és derékövéhez rögzítve, ezért a menetiránynak oldalt, a jármű padlójához rögzített padon ülve nyilvánvalóan nem tudott olyan testhelyzetet felvenni, úgy megkapaszkodni, hogy a gépjármű haladásával szükségszerűen együtt járó erőbehatásoktól (fékezés, kanyarodás) védve legyen. A szállítás ily módjával testi épségét alperes veszélyeztette annak ellenére, hogy a biztonságos szállítás egyszerűen, biztonsági öv felszerelésével megoldható lett volna. Az alperes személyiségi jogát sértő magatartásának nem a mozgáskorlátozó eszköz alkalmazását, hanem a testi épségének biztosítását szolgáló eszköz alkalmazásának elmulasztását tekintette és sérelemdíjként km-ként 1000 Ft-ot jelölt meg, melynek alapján a sérelemdíj mértéke 860 000 Ft.

[11] Kérte a másodfokú tárgyalásra történő megidézését azzal az indokkal, hogy az elsőfokú bíróság erre irányuló kérelmét elutasította, megsértve ezzel az Alaptörvényben biztosított jogait [Alaptörvény XXIV. cikk (1) és XXVIII. cikk (1) bekezdése]. Hivatkozott a 6/1998. (III.11.) AB. határozat megállapításaira a tisztességes eljárást illetően.

[12] Az alperes jogellenesen használta a kényszerítő eszközöket és a tisztességes eljáráshoz való joga sérült.

[13] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte [IMr. 4. § (1) bekezdés a) és 3. § (2) bekezdés a) pontja].

[14] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból levont jogi következtetése is megalapozott. Jogszerűen járt el, amikor a felperessel és a vele együtt szállított fogvatartottakkal szemben a szállító járművön mozgáskorlátozó eszközt használt. Kiemelte, a felperes fellebbezésében is előadta, hogy személyiségi jogát sértő magatartásnak nem a mozgáskorlátozó eszköz alkalmazását, hanem testi épségének a biztosítását szolgáló eszköz alkalmazásának elmulasztását tekinti.

[15] A felperes sem keresetében, sem fellebbezésében nem tudott felróható és egyben jogellenes magatartást felhozni vele szemben.

[16] Sem a felperest, sem mást nem bilincseltek meg tárgyhoz és nem bilincselte sem a felperes, sem más fogvatartott kezét hátra. A szállítás során övbilincs csak a fogvatartottak tárgyalásra történő előállítására esetében kerül alkalmazásra, másik intézetbe történő szállítás során ennek alkalmazására nem kerül sor. A fogvatartottak szállítása során a már ellenkérelmében is hivatkozott szabályzatok tartalma szerint jár el, amelyek összhangban vannak a 16/2014. (IX.19.) IM. rendelet előírásaival.

[17] A felperesnek semmiféle alapjoga nem sérült az elsőfokú eljárásban. A jogi képviselőjével való kapcsolattartás a per során folyamatosan megvalósult, a tárgyalási jegyzőkönyvben foglaltakra észrevételt tudott tenni közvetlenül írásban, vagy jogi képviselője útján, aki a per minden tárgyalásán jelen volt. Az elsőfokú bíróság a veszélyhelyzet idejére eső perfelvételi szakban a peres felek részére biztosította az írásbeli nyilatkozattétel

lehetőségét. Az írásbeli nyilatkozatokban és az érdemi tárgyaláson elhangzottakhoz képest a felperes fellebbezésében sem adott elő új tényeket.

[18] A 2021. május 4. napján rögzített jegyzőkönyv 2. oldal 3. bekezdésében a felperesi képviselő akként nyilatkozott, maga is úgy ítéli, hogy a tényállás a perben nem vitás, a felperes személyes meghallgatását ő maga sem tartotta szükségesnek.

[19] A tényállás tisztázása, egyértelműsége miatt az alperesi bizonyítási indítványok teljesítésére sem került sor. Ugyanezen jegyzőkönyv szerint tanúbizonyítási indítványát az alperes sem tartotta fenn, minthogy a tanúk is azt tudták elmondani, ami írásban előadásra került, illetőleg amit a tárgyaláson a felek előadtak.

Az ítéltábla döntésének indokai

[20] A fellebbezés alaptalan.

[21] Az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen és helyesen, a feltárt bizonyítékok okszerű mérlegelése eredményeként állapította meg, érdemi döntésével és annak indokaival az ítéltábla egyetért.

[22] A fellebbezés kapcsán az ítéltábla kiemeli, hogy a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[23] Az ítéltábla a fellebbezéssel kapcsolatban az alábbiakra utal.

[24] A felperes fellebbezésében nem vitatta az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását, így azt, hogy az alperes négy alkalommal szállította olyan járműben, amely biztonsági övvel, vagy kapaszkodóval nem volt ellátva és szállítás közben keze össze volt bilincselve és derékkövéhez volt rögzítve, továbbá, hogy ezen alkalmak során testi épsége, egészsége nem sérült.

[25] Miután a tényállás a felek között nem volt vitatott és a felperesi képviselő is, a 16. sorszámú jegyzőkönyvben maga sem ítélte szükségesnek a felperes személyes meghallgatását, ezért az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt, amikor erre tekintettel a felperes személyes meghallgatását mellőzte. Miután a felperes fellebbezésében sem vitatta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, ezért az ítéltábla is szükségtelennek ítélte a felperes másodfokú eljárásban történő meghallgatását. Mindezekből következően a felperes személyes meghallgatásának elmaradása nyilvánvalóan a felperes perbeli eljárási jogait az ügy érdemére kihatóan nem sérthette.

[26] A felperes keresetében az alperes által állított jogsértő magatartásával összefüggésben a személyiségi jogsértés megállapítását kérte, továbbá 860 000 Ft sérelemdíj megfizetésére való kötelezését.

[27] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés rendelkezése szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

[28] A kártérítési felelősség általános szabályai szerint annak törvényi feltétele a kár bekövetkezése, a károkozó jogellenes magatartása, a kettő közötti okozati összefüggés és a

felróhatóság (Ptk. 6:519. §). Bármely konjunktív törvényi feltétel hiánya a kártérítés, perbeli esetben a sérelemdíj fizetésre kötelezést kizárja.

[29] Elsődleges feltétel a kár - jelen esetben a felperes testi épségének, egészsége sérelmének - bekövetkezése. A felperes nem állította, hogy a szállítás során az általa megjelölt biztonsági öv, vagy kapaszkodó hiányával összefüggésben testi épsége, egészsége, mint személyiségi jog sérült. Maga is csak azt állította, hogy ennek a veszélye áll fenn. Konkrét személyiségi jogsértés hiányában azonban a kár, illetőleg a személyiségi jogsértés is hiányzik, ennek okán nincs helye az alperes sérelemdíjban történő marasztalásának.

[30] A felperes keresetében azt sem vitatta, hogy a szállítás során alkalmazott jármű, figyelemmel a szállítások időpontjára, műszaki állapotát tekintve megfelelt a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek (6/1990. (IV.12.) KöHÉMr.). A felperes csupán arra hivatkozott, hogy az öt szállító járművet biztonsági övvel, vagy kapaszkodóval kellett volna felszerelni, azonban olyan jogszabályt maga sem jelölt meg, amelyből megállapítható lenne, hogy a szállítások időpontjában az alperesnek ez jogszabályi kötelezettsége lett volna. Ennek hiányában a szállításra használt járművet illetően megállapítható, hogy az a jogszabályi feltételeknek megfelelt. Ezért az alperes jogellenes magatartása, mint törvényi feltétel is hiányzik.

[31] A fentiekből következően helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a sérelemdíj fizetés törvényi feltételei a perbeli esetben nem állnak fenn, illetőleg hiányoznak, ezért a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, amikor a felperes keresetet elutasította.

[32] Megjegyzi az ítéltábla azt is, a felperes fellebbezésében már arra is hivatkozott, hogy az alperes jogellenesen használta a kényszerítő eszközöket, azonban ilyen tartalmú előadást az elsőfokú eljárásban nem tett, ezért ezt az újabb hivatkozást a másodfokú eljárásban nem lehetett figyelembe venni. Megjegyzi az ítéltábla ezzel kapcsolatban azt is, ezen túl önmagában az, hogy az alperes kényszerítő eszközöket használt, a felperes által megjelölt személyiségi jogsértést nem valósította meg, mert ehhez kapcsolódó konkrét hátrányra a felperes fellebbezésében sem hivatkozott.

[33] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban peresztes felperes köteles megfizetni a pernyertes alperes másodfokú eljárással kapcsolatos költségeit, amely a kamarai jogtanácsosi képviseleti munkadíj összegéből áll [Pp. 83. § (1) bekezdés, 32/2003. (VIII. 22. IM. sz. rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja, 3. § (2) bekezdés a) pontja.].

[34] A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 68 800 (hatvannyolcezer-nyolcszáz) másodfokú eljárási illetéket az állam viseli (Pp. 101. §, 102.).

Szeged, 2022. február 9.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró